

- **שם המחקר:** מחקר משווה: איזון בית-עבודה בקרב הורים לילדים עם מוגבלות (הפרעות נזיר-התפתחותיות) למול הורים לילדים ללא מוגבלות בגילאי 0-12
- **שנה:** 2024
- **סוג מחקר:** מחקר
- **מס' קטלוגי:** 890-663-2021
- **שמות החוקרים:** ד"ר לימור גדות וד"ר מעין פיין.
- **רשות המחקר:** המכללה האקדמית ספיר

תקציר המחקר

מחקר זה נערך בסיוע מענק מקרן שלם.

מחקר זה השווה בין מאפיינים דמוגרפיים, משתני תעסוקה ואיזון בית-עבודה של הורים עובדים לילדים עם מוגבלות נזיר-התפתחותית בגילאי 0-12 ושל הורים לילדים ללא מוגבלות באותם גילאים. בנוסף, נבחנו משתנים דמוגרפיים, משתני תעסוקה, דחק הורי, מרכזיות העבודה בחיים ומשמעות בחיים על מנת לנבא איזון בית-עבודה. נמצא כי הורים לילדים עם מוגבלות הם משכילים פחות, עובדים פחות וחווים דחק הורי גבוה יותר וחוסר באיזון בית-עבודה בהשוואה להורים לילדים ללא מוגבלות. בנוסף, דחק הורי נמצא באינטראקציה מובהקת עם איזון בית-עבודה כך שככל שהדחק ההורי עולה, כך יש פחות איזון בית-עבודה. אינטראקציה זו חזקה יותר בקרב הורים לילדים עם מוגבלות נזיר-התפתחותית.

רבבות עובדים בישראל הם הורים לילדים עם מוגבלויות. בדומה למדיניות הבינלאומית התומכת באל-מיסוד, גם בישראל התפתחו שינויים מערכתיים בדגש על שילוב האדם עם מוגבלות בקהילה. מדיניות משרד הרווחה מגדירה העדפה ברורה למגורים בתא המשפחתי ובכך מדגישה את תפקיד המערכת המשפחתית כמטפלת עיקרית. הורים עובדים לילדים עם מוגבלות חווים התמודדות הן עם דרישות הבית וגידול הילד עם המוגבלות והן עם דרישות עולם העבודה. המושג איזון בית-עבודה מתאר את היכולת לאזן בין דרישות הבית והמשפחה לבין הדרישות בעולם העבודה. קושי באיזון זה עלול ליצור מצבי מתח ותחלואה נפשית ופיזית בקרב הורים עובדים, וביתר שאת בקרב הורים לילדים עם מוגבלות נזיר-התפתחותית. לאור זאת, חשוב לבחון מה הם הגורמים התורמים לאיזון בית-עבודה. מטרת המחקר היא לבחון הבדלים במשתנים דמוגרפיים, משתני תעסוקה, משמעות בחיים, דחק הורי, מרכזיות חיי העבודה ואיזון בית-עבודה בין הורים לילדים עם מוגבלות נזיר-התפתחותית בגילאי 0-12 לבין הורים לילדים ללא מוגבלות לילדים בגילאים אלה. מטרה נוספת הייתה לבחון אילו ממשתני המחקר מנבאים איזון בית-עבודה.

שיטת המחקר: המדגם כלל 352 נחקרים. קבוצת המחקר כללה 160 הורים לילדים עם מוגבלות נירו-התפתחותית, מתוכם 31 אבות ו-129 אימהות. בקבוצת השוואה היו 192 הורים לילדים ללא מוגבלות, מתוכם 52 אבות ו-140 אימהות. שיטת הדגימה היתה לא הסתברותית: דגימת נוחות וכדור שלג.

הליך המחקר: המחקר הוא מחקר חתך. הוא נערך מאוקטובר 2022 עד אוקטובר 2023. לאחר שהתקבל אישור ועדת האתיקה של מכללת ספיר (1982021) ואישור משרד הרווחה ומשרד החינוך (13338), פנינו להורים לילדים עם וללא מוגבלות נירו-התפתחותית באמצעות פייסבוק וואטסאפ.

ממצאים עיקריים: מצביעים על הבדלים בין שתי קבוצות המחקר, כך שהורים לילדים עם מוגבלות נירו-התפתחותית עובדים פחות ומשכילים פחות. כמו כן הם חווים דחק הורי וחוסר באיזון בית-עבודה יותר מאשר הורים לילדים ללא מוגבלות. בנוסף, דחק הורי נמצא באינטראקציה מובהקת עם איזון בית-עבודה, כך שככל שהדחק ההורי עולה, כך יש פחות איזון בית-עבודה. אינטראקציה זו חזקה יותר בקרב הורים לילדים עם מוגבלות נירו-התפתחותית.

מסקנות עיקריות: מן המחקר עולה כי אוכלוסיית ההורים העובדים לילדים עם מוגבלות נירו-התפתחותיות היא אוכלוסייה פגיעה בעולם העבודה ונמצאת בפער תעסוקתי מהורים עובדים לילדים ללא מוגבלות. כיום יש חקיקה המסייעת להורים לילדים עם מוגבלות בשוק העבודה, כגון תוספת ימי מחלה והיעדרות ותוספת לשעות היעדרות. יחד עם זאת, כנראה שכל אלו לא נותנים עדין מענה ראוי, ועל כן יש צורך בחקיקה אשר תאפשר התאמות נוספות לאוכלוסייה זו.

מילות מפתח: הורים עובדים, ילדים עם מוגבלות נירו-התפתחותית, דחק הורי, איזון בית-עבודה.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)